

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

GMINA BIAŁOGARD
URZĄD GMINY BIAŁOGARD

Wpłynęło 15.02.2017 r.

Nr 1458 zał.
GOPS / A. Zarboda

Szczecin, 10 lutego 2017 r.

Znak: K-S-2.431.3.1.2017.UŁ

Pan
Jacek Wojciech Smoliński
Wójt Gminy Białogard

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 pkt 3 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r., w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477) w dniach 17-19 stycznia 2017 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Urzędzie Gminy w Białogardzie oraz Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białogardzie. Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Spraw Społecznych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na podstawie upoważnienia Nr 2/2017 z dnia 05 stycznia 2017 r., w składzie:

- Urszula Łumianek – inspektor wojewódzki - osoba kierująca zespołem,
- Joanna Płachta- inspektor wojewódzki.

Kontrolą objęto sposób realizacji zadań nałożonych na Gminę przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie od 01 stycznia 2016 r. do 17 stycznia 2017 r. a opracowanie i realizację programu wspierania rodziny od 1 stycznia 2015 r.

Akta kontroli str. 1-10

Działalność Gminy Białogard w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie z uchybieniami.*

Ustaień kontroli dokonano na podstawie analizy akt osobowych asystentów, gminnego programu wspierania rodziny, dokumentacji dotyczącej rodzin objętych wsparciem asystenta, informacji udzielonej przez pana Jacka Wojciecha Smolińskiego – Wójta Gminy Białogard i panią Elżbietę Grygorcewicz – Cupał kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białogardzie oraz informacji przekazanej pismem z dnia 17 stycznia 2017 r. przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie.

Formułując ocenę uwzględniono w szczególności:

- 1) opracowanie 3- letniego programu wspierania rodziny,
- 2) realizację programu wspierania rodziny,
- 3) wyznaczenie podmiotu organizującego pracę z rodziną,

* Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości i negatywna.

- 4) podejmowanie działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 5) kwalifikacje asystentów rodzin,
- 6) prowadzenie placówek wsparcia dziennego,
- 7) sprawowanie kontroli nad podmiotem organizującym pracę z rodziną.

1. Opracowanie 3-letniego programu wspierania rodziny.

W celu budowania systemu wspierania rodziny opracowano „Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017”, który został przyjęty Uchwałą Nr XLVI/297/2014 Rady Gminy Białogard z dnia 30 października 2014 r.

W programie uwzględniono charakterystykę społeczno-demograficzną Gminy Białogard według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. W opracowanej karcie diagnostycznej określono liczbę rodzin korzystających z usług Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białogardzie oraz liczbę dzieci z podziałem na wiek zamieszkujących w Gminie Białogard. Wskazano, że w 2013 r. z pomocy społecznej skorzystało 475 rodzin. Szczegółowo określono cele, realizatorów i źródła finansowania programu. W programie określono formy monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W części dotyczącej diagnozy nie określono planowanej ilości rodzin wspierających. Nie określono zasad współpracy i sprawnej wymiany informacji pomiędzy poszczególnymi instytucjami i podmiotami zaangażowanymi w udzielanie wsparcia rodzinom oraz terminów realizacji poszczególnych działań. Nie odniesiono się do konieczności utworzenia placówek wsparcia dziennego. Program nie zawierał treści niezgodnych z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W latach 2012-2014 Gmina Białogard nie posiadała programu wspierania rodziny.

Akta kontroli str. 19-22

2. Realizacja programu wspierania rodziny.

W ramach realizacji Programu zatrudniano 2 asystentów rodziny. Rodzinom udzielano pomocy finansowej i rzeczowej, w dostępie do konsultacji i poradnictwa specjalistycznego. W 2015 r. dożywianiem objętych było 388 dzieci, w 2016 r. 279 dzieci, a w 2017 r. do dnia kontroli 28 dzieci. Z wypoczynku letniego skorzystało 5 dzieci z rodzin, w których występowały problemy opiekuńczo-wychowawcze. Prowadzona była szeroko rozumiana praca socjalna również w rodzinach, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Akta kontroli str. 20-21

3. Wyznaczenie podmiotu organizującego pracę z rodziną.

W zakresie realizacji zadań gminy, wynikających z art. 10 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w Gminie Białogard do dnia kontroli nie było jednoznacznego dokumentu wskazującego Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie jako podmiot organizujący pracę z rodziną. W statucie Ośrodka nadanym Uchwałą Nr VI/39/2011 Rady Gminy Białogard z dnia 5 maja 2011 r. w § 7 ust. 1 pkt 1 dokonano jedynie zapisu, że „Zakres działania określają: ustawy i akty wykonawcze do ustaw”. W regulaminie organizacyjnym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białogardzie wprowadzonym Zarządzeniem Kierownika Nr 2/2011 z dnia 18 lipca 2011 r. zmienionym Zarządzeniem Nr 1/2012 z dnia 2 stycznia 2012 r. w rozdziale 3 § 12 dotyczącym zadań działu Pracy Socjalnej wprowadzono pkt 8 w brzmieniu „prac asystenta rodziny w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej”.

Akta kontroli str. 21, 66-77

4. Podejmowanie działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Białogard specjalistycznym poradnictwem objęto 9 rodzin, terapią 2 rodziny, z pomocy prawnej skorzystała 1 rodzina. Udzielono 76 porad specjalistycznych, 1 porady prawnej, odbyło się 8 spotkań terapeutycznych.

Akta kontroli str. 28

W okresie objętym kontrolą z terenu Gminy Białogard w pieczy zastępczej umieszczono 2 dzieci w tym: 1 dziecko w rodzinie zastępczej zawodowej, a 1 dziecko w placówce opiekuńczo-wychowawczej w Białogardzie. Przyczyną zabrania dzieci w jednym przypadku była niewydolność wychowawcza, w drugim alkoholizm rodziców. Rodziny przed i po umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej objęte były wsparciem asystenta. W okresie objętym kontrolą 1 dziecko opuściło placówkę opiekuńczo-wychowawczą i usamodzielniało się. Na dzień kontroli wsparciem asystenta objęte były 2 rodziny, z których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Podmiot organizujący pracę z rodziną uczestniczył we wszystkich posiedzeniach dotyczących oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnych formach pieczy zastępczej, na które został zaproszony (w 8 uczestniczył pracownik socjalny, w 1 asystent rodziny). Na 8 zaproszeń do udziału w posiedzeniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej w 4 uczestniczył asystent rodziny, w 2 pracownik socjalny. Nieobecność asystenta w 2 posiedzeniach spowodowana była jego absencją w pracy. W okresie objętym kontrolą asystenci organizujący pracę z rodziną uczestniczyli w opracowywaniu 1 planu pomocy dziecku umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej. Uczestnictwo asystentów rodzin w posiedzeniach zostało potwierdzone pismem z dnia 17 stycznia 2017 r. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie.

Akta kontroli str. 13-18, 62-66

Gmina Białogard prowadzi monitoring sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Na dzień kontroli monitorowano sytuację 38 dzieci. Monitoring prowadzony był w formie wizyt asystentów rodziny i pracowników socjalnych w środowisku. Rodziny odwiedzano często, motywowano je do dalszych działań na rzecz poprawy sytuacji w rodzinie, proponowano różne formy pomocy. Współpracowano z lokalnymi instytucjami wsparcia społecznego, placówkami oświatowo-wychowawczymi, Policją i ochroną zdrowia. W Gminie nie było rodzin wspierających.

Akta kontroli str. 19-22

Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie w okresie objętym kontrolą zatrudniał 2 asystentów, każdy w wymiarze 1 etatu (na dzień kontroli zatrudniony był 1 asystent rodziny). Asystenci w okresie od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli obejmowali wsparciem łącznie 13 rodzin. Zgodnie z informacją kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białogardzie pomocy asystenta na dzień 1 stycznia 2016 r. wymagało 17 rodzin, a na dzień 17 stycznia 2017 r. - 15 rodzin. Na dzień kontroli asystent obejmował wsparciem 11 rodzin, dwie rodziny nie wyraziły zgody na współpracę z asystentem, a dwie rodziny zdiagnozowane w grudniu 2016 r. zostały objęte wsparciem asystenta od 18 stycznia 2017 r.

Akta kontroli str. 19,57

Oceny pracy asystenta z rodzinami dokonano na podstawie 15 losowo wybranych przypadków, w tym szczegółowej analizy dokumentacji: S.S. (rodzina objęta wsparciem asystenta od 30 marca 2016 r.), S.M. i T.C. (rodzina objęta wsparciem asystenta od 03 października 2016 r.), P.T. (rodzina objęta wsparciem asystenta od 01 kwietnia 2015 r.), J.J. i A.B. (rodzina objęta wsparciem od 01 kwietnia 2015 r.). W planach pracy z rodzinami uwzględniano wszystkie problemy występujące w rodzinie, określano zakres, terminy oraz przewidywane efekty działań. Sporządzano aktualizacje planów. Okresowe oceny sytuacji rodziny zawierały informacje z zakresu sfery ekonomiczno - socjalnej, analizę stylu życia rodziny, efekty i szczegółowe wskazania do dalszej pracy z rodziną. Asystenci rodziny często odwiedzali klientów i monitorowali sytuację ich rodzin. Współpracowali z jednostkami administracji, instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, co potwierdzały szczegółowe sprawozdania z pracy w rodzinie oraz korespondencja z instytucjami. W dokumentacji rodzin znajdowały się wnioski pracownika o przydzielenie asystenta, zgody rodzin na podjęcie współpracy oraz dzienniki wizyt w środowisku. W 2 kontrolowanych przypadkach rodzinom nie udzielano wsparcia asystenta pomimo jego przydzielenia: jednej rodzinie w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 3 kwietnia 2016 r., drugiej w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 7 kwietnia 2016 r. W obu przypadkach dokonywana była również zmiana asystenta z przyczyn kadrowych. Na 15 skontrolowanych przypadków w 2 przydzielenia rodziny asystenta rodziny nie poprzedzono przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego, w 1 przypadku brakowało potwierdzenia, że plan pracy z rodziną sporządzony był we współpracy z rodziną i pracownikiem socjalnym, a w 1 przypadku z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. W 2 kontrolowanych przypadkach nie sporządzano okresowych ocen sytuacji w rodzinie, w 10 brakowało ocen za okres od stycznia do marca 2016 r., a w 11 brakowało daty sporządzenia i przekazania oceny podmiotowi organizującemu pracę z rodziną. Kierownikowi Ośrodka udzielono instruktażu dotyczącego prowadzenia dokumentacji w powyższym zakresie.

Akta kontroli str. 35-54,58-61

Zgodnie z informacją uzyskaną od kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białogardzie, liczba zatrudnionych asystentów jest adekwatna do zdiagnozowanych potrzeb.

Akta kontroli str. 57

5. Kwalifikacje asystentów rodzin.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Białogard zatrudnionych było 2 asystentów rodzin. Asystenci posiadali kwalifikacje zgodne z wymogami określonymi w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Asystenci rodziny podnosili swoje kwalifikacje w zakresie pracy z dziećmi i rodziną poprzez udział w szkoleniach i warsztatach. W aktach asystentów znajdowały się oświadczenia dotyczące spełnienia wymogów określonych w art. 12 ust. 1 pkt 2 - 4 ustawy.

Akta kontroli str. 33-34

6. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego.

W Gminie Białogard, pomimo występowania problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach z dziećmi, nie było placówek wsparcia dziennego. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białogardzie udzielił informacji, że na terenie gminy prowadzone są świetlice wiejskie, z których korzystać mogą wszystkie dzieci, również te których rodziny objęte są wsparciem asystenta rodziny.

Akta kontroli str.26

7. Sprawowanie kontroli nad podmiotem organizującym pracę z rodziną.

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 17 stycznia 2017 r. w Gminie Białogard nie prowadzono kontroli nad podmiotem organizującym pracę z rodziną. Zgodnie z informacją pana Jacka Wojciecha Smolińskiego - Wójta Gminy Białogard kontrola zostanie ujęta w planie kontroli na 2017 rok.

Akta kontroli str. 56

Osobami odpowiedzialnymi za stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia są Wójt Gminy Białogard i Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białogardzie.

W celu podniesienia efektywności pracy Gminy Białogard w zakresie wspierania rodziny

zalecam:

- 1) wyznaczyć podmiot organizujący pracę z rodziną na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej,
- 2) prowadzić placówki wsparcia dziennego zgodnie z występującymi potrzebami,
- 3) wspierać rodziny przeżywające trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez zachowanie ciągłości pracy asystenta,
- 4) dokonywać nie rzadziej niż co pół roku okresowych ocen sytuacji rodzin.)

Informuję, że jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania. W przypadku braku zastrzeżeń proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, które otrzymują:

- Wójt Gminy Białogard,
- Wydział Spraw Społecznych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.

Kontrolę odnotowano w książce kontroli Urzędu Gminy Białogard pod pozycją nr 1/2017.

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
Zespół inspektorów Spraw Społecznych

mgr Urszula Łumianek

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Spraw Społecznych

mgr Joanna Plachta

Dyrektor Wydziału Spraw Społecznych
ZUW:

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Spraw Społecznych

mgr inż. Justyna Borzym

WZ. WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Marek Subocz
WICEWOJEWODA